

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ 2013/768/ΚΕΠΠΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 16ης Δεκεμβρίου 2013

για τις δραστηριότητες της ΕΕ προς υποστήριξη της εφαρμογής της Συνθήκης για το Εμπόριο Όπλων, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Ασφάλεια

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως τα άρθρα 26 παρ. 2 και 31 παρ. 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ύπατης Εκπροσώπου Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας της Ένωσης,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 6 Δεκεμβρίου 2006, η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών ενέκρινε την απόφαση 61/89 με τίτλο «Προς μια Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων: θέσπιση διεθνών κοινών κανόνων για την εισαγωγή, την εξαγωγή και τη μεταβίβαση συμβατικών όπλων», εκκινώντας έτσι τη διαδικασία των Ηνωμένων Εθνών για μια Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων («διαδικασία ΣΕΟ»). Στις 2 Δεκεμβρίου 2009, η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ ενέκρινε την απόφαση 64/48 με τίτλο «Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων», με το οποίο αποφάσισε να συγκαλέσει, εντός του 2012, Διάσκεψη των ΗΕ για τη Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων, προκειμένου να εκπονήσει ένα νομικά δεσμευτικό μέσο για τα πλέον προωθημένα κοινά διεθνή πρότυπα κατά τις μεταβιβάσεις συμβατικών όπλων.

(2) Επειδή η Διάσκεψη του ΟΗΕ για τη Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων που συγκλήθηκε τον Ιούλιο του 2012 δεν κατόρθωσε να συμφωνήσει πάνω σε κάποιο έγγραφο συμπερασμάτων μέσα στο χρονοδιάγραμμα που είχε οριστεί, σε συμφωνία με την απόφαση 67/234 που εγκρίθηκε στις 24 Δεκεμβρίου 2012 από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, η τελική Διάσκεψη του ΟΗΕ για τη Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων συγκλήθηκε το Μάρτιο του 2013. Επεξεργάστηκε ένα ισόρροπο και ευρύ κείμενο Συνθήκης, το οποίο όμως δεν κατάφερε να συγκεντρώσει ομοφωνία λόγω της αντίθεσης τριών κρατών μελών του ΟΗΕ. Έτσι, το ζήτημα παρατέθηκε στη Γενική Συνέλευση των ΗΕ η οποία, στις 2 Απριλίου 2013, θέσπισε με συντριπτική πλειοψηφία τη Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων εγκρίνοντας την απόφαση A/RES/67/234 B. Η Συνθήκη στη συνέχεια άνοιξε προς υπογραφή στις 3 Ιουνίου 2013 και θα τεθεί σε ισχύ κατά την 50ή επικύρωση. Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν υπογράψει τη Συνθήκη.

(3) Στα συμπεράσματά του στις 11 Δεκεμβρίου 2006, 10 Δεκεμβρίου 2007, 12 Ιουλίου 2010, και 25 Ιουνίου 2012, το Συμβούλιο εξέφρασε την ισχυρότατη δέσμευσή του για ένα νέο νομικά δεσμευτικό διεθνές μέσο που να θέτει τα υψηλότερα δυνατά κοινά διεθνή πρότυπα για τη ρύθμιση του νόμιμου εμπορίου συμβατικών όπλων και να ισχύει για όλα τα κράτη, αποκτώντας έτσι οικουμενικό χαρακτήρα.

(4) Προκειμένου να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή και η καταλληλότητα της διαδικασίας που οδηγεί στη Συνθήκη για το εμπόριο όπλων (ΣΕΟ), το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση 2009/42/ΚΕΠΠΑ ⁽¹⁾ και την απόφαση 2010/336/ΚΕΠΠΑ ⁽²⁾, που υποστήριξαν μία σειρά περιφερειακών σεμιναρίων παγκόσμιας εμβέλειας. Μετά την άκαρπη διάσκεψη των ΗΕ τον Ιούλιο του 2012, οι δραστηριότητες της ΕΕ προς στήριξη της ΣΕΟ συμπληρώθηκαν με την απόφαση 2013/43/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου ⁽³⁾.

(5) Η προτεραιότητα τώρα είναι να υποστηριχθεί η ταχεία έναρξη ισχύος και η πλήρης εφαρμογή της Συνθήκης. Πιστή στην έγκαιρη δέσμευσή της να στηρίξει τη διαδικασία ΣΕΟ, η ΕΕ μπορεί να παράσχει σημαντική συμβολή στην επίτευξη του στόχου αυτού. Προς τούτο, μπορεί ιδίως να βασιστεί στη μακρόχρονη εμπειρία της από τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων βοήθειας προς έλεγχο των εξαγωγών και προβολής. Επειδή η αδειοδότηση όπλων και ειδών διπλής χρήσης παραμένει εθνική αρμοδιότητα εντός της ΕΕ, η τεχνολογία ελέγχου εξαγωγών που χρησιμοποιείται για τη στήριξη προγραμμάτων βοήθειας και προβολής που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα κράτη μέλη. Επομένως, είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία των δραστηριοτήτων παροχής βοήθειας και προβολής για τον έλεγχο των εξαγωγών τα κράτη μέλη να διαθέσουν εμπειρογνώμονες στους οποίους να βασιστούν τα προγράμματα της ΕΕ.

⁽¹⁾ Απόφαση 2009/42/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 19ης Ιανουαρίου 2009, προς υποστήριξη των δραστηριοτήτων της ΕΕ για την προώθηση μεταξύ τρίτων χωρών της διαδικασίας που οδηγεί σε συνθήκη για το εμπόριο όπλων, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής ασφάλειας (ΕΕ L 17 της 22.1.2009, σ. 39).

⁽²⁾ Απόφαση 2010/336/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2010, για τις δραστηριότητες της ΕΕ προς υποστήριξη της συνθήκης για το εμπόριο όπλων, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την ασφάλεια (ΕΕ L 152 της 18.6.2010, σ. 14).

⁽³⁾ Απόφαση 2013/43/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 22ας Ιανουαρίου 2013, για τη συνέχεια των δραστηριοτήτων της Ένωσης προς υποστήριξη των διαπραγματεύσεων για τη συνθήκη για το εμπόριο όπλων, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Ασφάλεια (ΕΕ L 20 της 23.1.2013, σ. 53).

- (6) Στον τομέα του ελέγχου των εξαγωγών όπλων, δραστηριότητες παροχής βοήθειας και προβολής της ΕΕ διενεργήθηκαν βάσει της κοινής δράσης 2008/230/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου (1) και των αποφάσεων του Συμβουλίου 2009/1012/ΚΕΠΠΑ (2) και 2012/711/ΚΕΠΠΑ (3). Οι δραστηριότητες που έχουν αναληφθεί μέχρι σήμερα ασχολήθηκαν με μια σειρά από τρίτες χώρες στη στενή γειτονία της ΕΕ, με στόχο να ενισχύσουν τα συστήματά τους για έλεγχο των εξαγωγών όπλων προς μεγαλύτερη υπευθυνότητα και διαφάνεια.
- (7) Η ΕΕ είναι επίσης μακροχρόνιος πάροχος βοήθειας για τον έλεγχο των εξαγωγών όπλων σε αγαθά διπλής χρήσης βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1717/2006 (4) που δημιούργησε ένα Μηχανισμό Σταθερότητας, ο οποίος προβλέπει την παροχή βοήθειας για την ανάπτυξη του νομικού πλαισίου και των θεσμικών ικανοτήτων για την καθιέρωση και την επιβολή αποτελεσματικών ελέγχων στις εξαγωγές αγαθών διπλής χρήσης, περιλαμβανομένων μέτρων περιφερειακής συνεργασίας. Στις 28 Απριλίου 2004, το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών εξέδωσε την απόφαση 1540 (2004) [«ΑΣΑΗΕ 1540 (2004)»], η οποία επιτρέπει αποτελεσματικούς ελέγχους των μεταβιβάσεων όπλων για αγαθά που συνδέονται με μαζική καταστροφή. Η ΕΕ έχει υποστηρίξει την εφαρμογή της απόφασης 1540(2004) κυρίως μέσω της κοινής δράσης 2006/419/ΚΕΠΠΑ (5) του Συμβουλίου, της κοινής δράσης 2008/368/ΚΕΠΠΑ (6) του Συμβουλίου και της απόφασης 2013/391/ΚΕΠΠΑ (7) του Συμβουλίου και, σε σχέση με τη διάσταση ελέγχου των εξαγωγών της ΑΣΑΗΕ 1540(2004), μέσω των προγραμμάτων της για βοήθεια κατά τον έλεγχο εξαγωγών διπλής χρήσης.
- (8) Εκτός από την ειδική βοήθεια σε έλεγχο των εξαγωγών όπλων, οι έλεγχοι που αναπτύχθηκαν για την εφαρμογή της ΑΣΑΗΕ 1540 (2004), και βάσει των ενωσιακών προγραμμάτων βοήθειας στον έλεγχο των εξαγωγών ειδών διπλής χρήσης συμβάλλουν ως τέτοιοι στη συνολική ικανότητα για την αποτελεσματική εφαρμογή της Συνθήκης για το Εμπόριο Όπλων, δεδομένου ότι, σε πολλές περιπτώσεις, οι νόμοι, οι διοικητικές διαδικασίες και οι υπηρεσίες που είναι επιφορτισμένες με τον έλεγχο των εξαγωγών διπλής χρήσης επικαλύπτονται με τους υπευθύνους του ελέγχου των εξαγωγών συμβατικών όπλων. Συνεπώς, η βοήθεια που παρέχεται στον τομέα των αγαθών διπλής χρήσης στηρίζει τις ικανότητες ελέγχου των εξαγωγών όπλων. Είναι επομένως σημαντικό να εξασφαλιστεί στενός συντονισμός μεταξύ των δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται στους ελέγχους εξαγωγών αγαθών διπλής χρήσης και δραστηριοτήτων που στηρίζουν την εφαρμογή της Συνθήκης για το Εμπόριο Όπλων.
- (9) Σε αυτό το φόντο επιθυμητού συντονισμού της βοήθειας για τον έλεγχο των εξαγωγών που παρέχεται σε άλλους συναφείς τομείς, οι δραστηριότητες που υποστηρίζονται από την παρούσα απόφαση αποσκοπούν να ενισχύσουν τις ικανότητες ελέγχου μεταβίβασης όπλων σε ορισμένες δικαιούχους χώρες, προκειμένου να υποστηριχθεί η αποτελεσματική και ικανή εφαρμογή της Συνθήκης για το εμπόριο όπλων. Επειδή ο αντίκτυπος της Συνθήκης θα εξαρτηθεί από τις προσχωρήσεις και την καθολικότητά της, υποστηρίζονται επίσης δραστηριότητες προβολής και ευαισθητοποίησης με σκοπό να αυξηθεί η υποστήριξη προς τη Συνθήκη από ενδιαφερόμενα μέρη και άλλες τρίτες χώρες, καθώς και το ενδιαφέρον για την εφαρμογή της.
- (10) Το Συμβούλιο ανέθεσε στο Γερμανικό Ομοσπονδιακό Γραφείο Οικονομικών και Ελέγχου Εξαγωγών (εφεξής ΒΑΦΑ) την τεχνική εφαρμογή της απόφασης 2009/1012/ΚΕΠΠΑ και 2012/711/ΚΕΠΠΑ. Το τελευταίο ολοκλήρωσε τη διοργάνωση όλων των δραστηριοτήτων που προέβλεπε η απόφαση 2009/1012/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου. Το ΒΑΦΑ είναι επίσης ο φορέας υλοποίησης σχεδίων για ελέγχους εξαγωγής ειδών διπλής χρήσης που χρηματοδοτούνται βάσει του Μηχανισμού Σταθερότητας. Με τα δεδομένα αυτά, η επιλογή του ΒΑΦΑ ως φορέα υλοποίησης των δραστηριοτήτων της ΕΕ που υποστηρίζουν την εφαρμογή της Συνθήκης για το Εμπόριο Όπλων σε τρίτες χώρες δικαιολογείται από την αποδεδειγμένη εμπειρία, τα προσόντα και την απαραίτητη τεχνογνωσία του σε όλο το φάσμα των σχετικών δραστηριοτήτων της ΕΕ για τον έλεγχο των εξαγωγών, στους τομείς τόσο των ειδών διπλής χρήσης όσο και των όπλων. Η επιλογή του ΒΑΦΑ θα διευκολύνει τον εντοπισμό συνεργιών μεταξύ των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με έλεγχο των εξαγωγών ειδών διπλής χρήσης και όπλων ώστε να εξασφαλιστεί ότι η βοήθεια που συνδέεται με τη Συνθήκη για το εμπόριο όπλων συμπληρώνει κατάλληλα τη βοήθεια που προβλέπεται ήδη στο πλαίσιο των υφιστάμενων προγραμμάτων βοήθειας προς τον έλεγχο των εξαγωγών ειδών διπλής χρήσης και όπλων,
- (1) Κοινή δράση 2008/230/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 17ης Μαρτίου 2008, προς υποστήριξη των δραστηριοτήτων της ΕΕ για την προώθηση σε τρίτες χώρες του ελέγχου των εξαγωγών όπλων και των αρχών και κριτηρίων του Κώδικα συμπεριφοράς της ΕΕ για τις εξαγωγές όπλων (ΕΕ L 75 της 18.3.2008, σ. 8).
- (2) Απόφαση 2009/1012/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2009, για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων της ΕΕ για την προώθηση σε τρίτες χώρες του ελέγχου των εξαγωγών όπλων και των αρχών και κριτηρίων της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 348 της 29.12.2009, σ. 16).
- (3) Απόφαση 2012/711/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2012, σχετικά με την υποστήριξη των δραστηριοτήτων της Ένωσης για την προώθηση, σε τρίτες χώρες, του ελέγχου των εξαγωγών όπλων και των αρχών και κριτηρίων της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 321 της 20.11.2012, σ. 62).
- (4) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1717/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Νοεμβρίου 2006, για τη θέσπιση μηχανισμού σταθερότητας (ΕΕ L 327 της 24.11.2006, σ. 1).
- (5) Κοινή δράση 2006/419/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 2006, για υποστήριξη της εφαρμογής της απόφασης 1540 (2004) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και στο πλαίσιο της εφαρμογής της στρατηγικής της ΕΕ κατά της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής (ΕΕ L 165 της 17.6.2006, σ. 30).
- (6) Κοινή δράση 2008/368/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2008, προς στήριξη της εφαρμογής της απόφασης 1540 (2004) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και στο πλαίσιο της εφαρμογής της στρατηγικής της ΕΕ κατά της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής (ΕΕ L 127 της 15.5.2008, σ. 78).
- (7) Απόφαση 2013/391/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2013, προς υποστήριξη της πρακτικής εφαρμογής της απόφασης 1540 (2004) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για τη μη διάδοση όπλων μαζικής καταστροφής και των φορέων τους (ΕΕ L 198 της 23.7.2013, σ. 40).

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Για τον σκοπό στήριξης της άμεσης έναρξης ισχύος και εφαρμογής της Συνθήκης για το Εμπόριο Όπλων («ΣΕΟ»), η Ένωση αναλαμβάνει δραστηριότητες με τους ακόλουθους στόχους:

— να στηρίξει μια σειρά από κράτη, κατόπιν αιτήματός τους, ώστε να ενισχύσουν τα συστήματά τους για τον έλεγχο της μεταβίβασης όπλων για να είναι σε θέση να εφαρμόσουν τη ΣΕΟ·

— να αυξήσει την ευαισθητοποίηση για την ΣΕΟ σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και την οικειώσή της από αρμόδιες εθνικές και περιφερειακές αρχές και φορείς της κοινωνίας των πολιτών ώστε να εμπλακούν περισσότερο στην εφαρμογή της ΣΕΟ.

2. Προς επίτευξη του στόχου της παραγράφου 1, η Ένωση αναλαμβάνει τις ακόλουθες προγραμματικές δραστηριότητες:

α) βοηθά δικαιούχους χώρες να καταρτίζουν, να ενημερώνουν και να εφαρμόζουν, ανάλογα με την περίπτωση, τα σχετικά νομοθετικά και διοικητικά μέτρα που αποσκοπούν στη δημιουργία αποτελεσματικού συστήματος ελέγχου των μεταβιβάσεων όπλων σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΣΕΟ·

β) ενισχύει την τεχνογνωσία και τις ικανότητες των αξιωματικών αδειοδότησης και επιβολής των δικαιούχων χωρών, ιδίως μέσω ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, κατάρτισης και πρόσβασης σε σχετικές πηγές πληροφόρησης, προκειμένου να εξασφαλιστεί επαρκής εφαρμογή και επιβολή των ελέγχων μεταβίβασης όπλων·

γ) προάγει τη διαφάνεια στο διεθνές εμπόριο όπλων, βασισμένη στις απαιτήσεις διαφάνειας της ΣΕΟ·

δ) προωθεί συνεπή προσήλωση στη ΣΕΟ από τις δικαιούχους χώρες εμπλέκοντας αρμόδιους εθνικούς και περιφερειακούς φορείς όπως εθνικά κοινοβούλια, αρμόδιους περιφερειακούς οργανισμούς και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών που έχουν μακροπρόθεσμο συμφέρον να παρακολουθούν την αποτελεσματική εφαρμογή της ΣΕΟ·

ε) προωθεί ευρύτερο ενδιαφέρον για τη ΣΕΟ μέσω επαφών με χώρες που δεν έχουν κάνει βήματα προς την ΣΕΟ, προκειμένου να στηρίξει την καθολική της αποδοχή.

Διεξοδική περιγραφή των δραστηριοτήτων των σχεδίων που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο παρατίθεται στο Παράρτημα.

Άρθρο 2

1. Η εφαρμογή της παρούσας απόφασης ανατίθεται στην Ύπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για την Εξωτερική Πολιτική και την Πολιτική Ασφάλειας («Ύπατη Εκπρόσωπος»).

2. Η τεχνική εφαρμογή των προγραμματικών δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 2 διεξάγεται από το Γερμανικό ομοσπονδιακό Γραφείο οικονομικών και ελέγχου των εξαγωγών (BAFA).

3. Το BAFA λειτουργεί υπό την ευθύνη της Ύπατης Εκπροσώπου. Προς τούτο, η Ύπατη Εκπρόσωπος συνομολογεί τις απαραίτητες ρυθμίσεις με το BAFA.

Άρθρο 3

1. Το ποσό δημοσιονομικής αναφοράς για την εκτέλεση των προγραμματικών δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 2 είναι 5 200 000 EUR. Η συνολική εκτίμηση για τον προϋπολογισμό του προγράμματος είναι 6 445 000 EUR. Το μέρος αυτής της εκτίμησης προϋπολογισμού που δεν καλύπτεται από το ποσό αναφοράς θα παρασχεθεί μέσω συγχρηματοδότησης από την κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

2. Η διαχείριση των δαπανών που χρηματοδοτούνται από το ποσό αναφοράς της παραγράφου 1 ακολουθεί τις διαδικασίες και τους κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης.

3. Η Επιτροπή επιβλέπει την ορθή διαχείριση των δαπανών της παραγράφου 1. Προς τούτο, συνάπτει συμφωνία επιχορήγησης με το BAFA. Η συμφωνία ορίζει ότι το BAFA εξασφαλίζει την προβολή της συνεισφοράς της Ένωσης, ανάλογα προς το ύψος της.

4. Η Επιτροπή θα επιδιώξει να συνάψει τη συμφωνία επιχορήγησης της παραγράφου 3 το ταχύτερο δυνατό μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης. Ενημερώνει το Συμβούλιο για τυχόν δυσκολίες στη διαδικασία αυτή και για την ημερομηνία σύναψης της συμφωνίας επιχορήγησης.

Άρθρο 4

1. Η Ύπατη Εκπρόσωπος υποβάλλει στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας απόφασης βάσει τακτικών εκθέσεων που εκπονεί το BAFA. Οι εκθέσεις αποτελούν τη βάση για την αξιολόγηση που διενεργεί το Συμβούλιο.

2. Η Επιτροπή παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις χρηματοδοτικές πτυχές της υλοποίησης των προγραμματικών δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 2.

Άρθρο 5

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημέρα έκδοσής της.

Λήγει 36 μήνες από την ημερομηνία σύναψης της συμφωνίας επιχορήγησης που προβλέπεται στο άρθρο 3 παρ. 3. Ωστόσο, θα λήξει στις 17 Ιουνίου 2014 εάν δεν έχει συναφθεί συμφωνία επιχορήγησης μέχρι τότε.

Βρυξέλλες, 16 Δεκεμβρίου 2013

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

C. ASHTON

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 1 ΠΑΡ. 2

1. Ιστορικό και σκεπτικό για τη στήριξη της ΚΕΠΠΑ

Η απόφαση αυτή βασίζεται στο προηγούμενο παλαιότερων αποφάσεων του Συμβουλίου προς στήριξη της διαδικασίας των ΗΕ που οδηγεί στη Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων και προς προαγωγή της ανάπτυξης πιο υπεύθυνων και διαφανών συστημάτων ελέγχου των εξαγωγών όπλων εκ μέρους τρίτων χωρών⁽¹⁾. Η Συνθήκη εγκρίθηκε στις 2 Απριλίου 2013 από την Γενική Συνέλευση των ΗΕ και άνοιξε προς υπογραφή στις 3 Ιουνίου 2013.

Δεδηλωμένο αντικείμενο της Συνθήκης είναι να «θεσπίσει τα υψηλότερα δυνατά κοινά διεθνή πρότυπα για τη ρύθμιση ή τη βελτίωση της ρύθμισης του διεθνούς εμπορίου συμβατικών όπλων, την πρόληψη και εξάλειψη του λαθρεμπορίου συμβατικών όπλων καθώς και την πρόληψη της εκτροπής τους». Δεδηλωμένος στόχος της είναι να «συμβάλει στη διεθνή και περιφερειακή ειρήνη, ασφάλεια και σταθερότητα· να μειώσει τον ανθρώπινο πόνο και να προωθήσει τη συνεργασία, τη διαφάνεια και την υπεύθυνη δράση των συμβαλλομένων κρατών στο διεθνές εμπόριο συμβατικών όπλων, οικοδομώντας έτσι εμπιστοσύνη μεταξύ των συμβαλλομένων κρατών». Ως εκ τούτου, το αντικείμενο και ο σκοπός της Συνθήκης συμπίπτουν με τη συνολική φιλοδοξία της ΕΕ όσον αφορά την εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 21 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και διευκρινίζεται περαιτέρω στην Ευρωπαϊκή Στρατηγική Ασφάλειας.

Μετά την έγκριση της Συνθήκης για το εμπόριο όπλων από την Γενική Συνέλευση των ΗΕ, η ΕΕ εντόπισε τρεις βασικές προκλήσεις για τη Συνθήκη αυτή: να εξασφαλισθεί ταχεία έναρξη ισχύος, να εξασφαλισθεί αποτελεσματική εφαρμογή και, τέλος, να καταβληθούν προσπάθειες προς την κατεύθυνση της καθολικής της αποδοχής. Η βοήθεια και η προβολή για τον έλεγχο των εξαγωγών είναι κρίσιμες σημασίας για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων και γι' αυτό αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της παρούσας απόφασης.

Όσον αφορά τη βοήθεια για τον έλεγχο των εξαγωγών, η παρούσα απόφαση προβλέπει την ανάπτυξη ενός αριθμού ειδικών προγραμμάτων βοήθειας με τα οποία οι δικαιούχοι χώρες θα επικουρούνται κατά τρόπο ειδικά προσαρμοσμένο και εκτεταμένο ώστε να εκπληρώνουν τις απαιτήσεις της ΣΕΟ. Η βοήθεια θα αναπτυχθεί σύμφωνα με ένα οδικό χάρτη βοήθειας που θα συμφωνηθεί με τις δικαιούχους χώρες και θα καθορίζει τις προτεραιότητες για την ανάληψη δράσης, θα εξασφαλίζει την τοπική οικειοποίηση και θα μαρτυρεί τη δέσμευση προς κύρωση της Συνθήκης.

Εκτός από ειδικά προγράμματα βοήθειας, η παρούσα απόφαση προβλέπει δραστηριότητες ad hoc βοήθειας που θα συμπληρώνουν τα ειδικά προγράμματα βοήθειας για την κάλυψη άλλων δικαιούχων χωρών με περιορισμένες και σαφώς καθορισμένες ανάγκες. Αυτές οι ad hoc δραστηριότητες βοήθειας θα επιτρέψουν στην ΕΕ να αντιμετωπίζει αιτήματα για βοήθεια κατά τρόπο ευέλικτο και αντιδραστικό.

Προκειμένου να συμβάλει στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των προσπαθειών των δικαιούχων χωρών για έλεγχο της μεταβίβασης όπλων, η παρούσα απόφαση επιδιώκει να εμπλέξει αρμόδιους εθνικούς και περιφερειακούς φορείς όπως εθνικά κοινοβούλια, αρμόδιους περιφερειακούς οργανισμούς και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών που έχουν μακροπρόθεσμο συμφέρον να παρακολουθούν την αποτελεσματική εφαρμογή της ΣΕΟ.

Τέλος, αναφορικά με την καθολική αποδοχή, η παρούσα απόφαση περιλαμβάνει ένα στοιχείο προβολής με στόχο την εμπλοκή όλων των σχετικών χωρών. Η λύση που επέλεξε η παρούσα απόφαση είναι να προσεγγίσουμε αυτές τις χώρες μέσω μόχλευσης των αρμόδιων περιφερειακών οργανισμών στους οποίους ανήκουν και να ασκήσουμε δραστηριότητες σχετικές με ελέγχους της μεταβίβασης όπλων.

Η παρούσα απόφαση προβλέπει επομένως ένα ολοκληρωμένο σύνολο δραστηριοτήτων βοήθειας και προβολής, προκειμένου να αντιμετωπιστούν κατάλληλα οι τρεις προκλήσεις που εντοπίστηκαν. Η ενεργός αντιμετώπιση των προκλήσεων αυτών είναι σύμφωνη με την μακρά και αφοσιωμένη υποστήριξη προς τη Συνθήκη για το Εμπόριο Όπλων από την ΕΕ και τα κράτη μέλη της.

2. Γενικοί στόχοι

Κεντρικός στόχος της παρούσας απόφασης είναι να στηρίξει μια σειρά από κράτη ως προς το αίτημά τους να ενισχύσουν τα συστήματά τους για τον έλεγχο της μεταβίβασης όπλων, ώστε να είναι σε θέση να εφαρμόσουν αποτελεσματικά τη ΣΕΟ. Οι προσπάθειες για βοήθεια που θα αναπτυχθούν στο πλαίσιο αυτό στη συνέχεια θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν στο ευρύτερο πλαίσιο εμπλοκής ενδιαφερόμενων φορέων και προσέγγισης και άλλων χωρών. Ειδικότερα, η δράση της ΕΕ θα παράσχει:

⁽¹⁾ Βλ. απόφαση 2010/336/ ΚΕΠΠΑ, απόφαση 2013/43/ ΚΕΠΠΑ; απόφαση 2009/1012/ ΚΕΠΠΑ; και απόφαση 2012/711/ ΚΕΠΠΑ.

- α) ενίσχυση των ικανοτήτων ελέγχου μεταβίβασης όπλων των δικαιούχων χωρών·
- β) περαιτέρω ευαισθητοποίηση και ανάληψη της ευθύνης από οικείους ενδιαφερομένους φορείς όπως αρμόδιους περιφερειακούς οργανισμούς, εθνικά κοινοβούλια, και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών με μακροπρόθεσμο συμφέρον στην αποτελεσματική εφαρμογή της Συνθήκης·
- γ) προσέγγιση άλλων χωρών προκειμένου να υποστηρίξουν την καθολική αποδοχή της Συνθήκης.

3. Περιγραφή προγραμματικών δραστηριοτήτων

3.1. Σύσταση εφεδρείας εμπειρογνομόνων

3.1.1. Στόχος του προγράμματος

Ο στόχος της σύστασης μιας εφεδρείας εμπειρογνομόνων είναι να εφοδιάσει τον φορέα υλοποίησης με μια σαφώς προσδιορισμένη, ικανή και αξιόπιστη πηγή ώστε να ανταποκρίνεται κατάλληλα στα αιτήματα βοήθειας και στήριξης των επακόλουθων δραστηριοτήτων βοήθειας. Η σύσταση μιας τέτοιας εφεδρείας προορίζεται επίσης να παρακινήσει τους οργανισμούς ελέγχου εξαγωγής των κρατών μελών να διορίσουν εμπειρογνώμονες, αφού η διαθεσιμότητα και η συμμετοχή τους στις δραστηριότητες βοήθειας θα είναι κρίσιμες για την υλοποίηση των εν λόγω δραστηριοτήτων.

3.1.2. Περιγραφή του προγράμματος

Ο φορέας υλοποίησης θα συγκροτήσει εφεδρεία εμπειρογνομόνων. Οι εμπειρογνώμονες αυτοί θα διενεργούν τις δραστηριότητες βοήθειας που σχεδιάζονται για τις δικαιούχους χώρες, σύμφωνα με τους τομείς της ειδικότητάς τους και τις ανάγκες που προσδιορίζονται από και μαζί με τις δικαιούχους χώρες.

Ο φορέας υλοποίησης πρέπει να εξασφαλίζει τη μεγαλύτερη δυνατή γεωγραφική εκπροσώπηση κατά την επιλογή των εμπειρογνομόνων. Θα πρέπει να επωφελείται από κατάλληλων και διαθέσιμων εμπειρογνομόνων από άλλους οργανισμούς της ΕΕ για τον έλεγχο των εξαγωγών. Θα πρέπει επίσης να ενθαρρύνει τη συμμετοχή εμπειρογνομόνων από χώρες που έχουν πρόσφατα αναπτύξει με επιτυχία εθνικά συστήματα ελέγχου της μεταβίβασης όπλων, περιλαμβανομένων των συστημάτων που ανεπτυχθήσαν με διεθνή βοήθεια.

Η συνολική εμπειρογνομοσύνη που θα συγκεντρώσει η εφεδρεία εμπειρογνομόνων θα πρέπει να καλύπτει το πλήρες εύρος ενός εθνικού συστήματος ελέγχου της μεταβίβασης όπλων, ιδίως ζητήματα νομικά, αδειοδότησης, τελωνεία/ επιβολή, ευαισθητοποίηση, δίωξη/ κυρώσεις, εκθέσεις/ διαφάνεια.

3.2. Προσαρμοσμένα εθνικά προγράμματα βοήθειας που διεξάγονται στο πλαίσιο οδικού χάρτη βοήθειας

3.2.1. Στόχος του προγράμματος

Ο στόχος των ειδικών προγραμμάτων βοήθειας και των συναφών οδικών χαρτών τους είναι να ενισχύσουν τις ικανότητες των δικαιούχων χωρών να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της ΣΕΟ με σφαιρικό και βιώσιμο τρόπο. Ο οδικός χάρτης θα προσφέρει στη δικαιούχο χώρα προβλεψιμότητα ως προς το τι σχεδιάζεται με όρους βοήθειας και θα χαρτογραφεί τις βελτιώσεις που μπορούν να αναμένονται στις ικανότητές της προς έλεγχο της μεταβίβασης όπλων.

3.2.2. Περιγραφή του προγράμματος

Εθνικά προγράμματα βοήθειας θα καταρτιστούν για δώδεκα το πολύ δικαιούχους χώρες. Κατά τα δύο πρώτα έτη εφαρμογής της απόφασης του Συμβουλίου, δεν θα ξεκινήσουν πάνω από δέκα προγράμματα βοήθειας της εφαρμογής, ώστε η ΕΕ να έχει τη δυνατότητα να ανταποκρίνεται σε νέες αιτήσεις βοήθειας που υποβάλλονται αργότερα.

Τα ειδικά προγράμματα βοήθειας θα πρέπει να αναπτυχθούν σύμφωνα με τα ακόλουθα βήματα:

- α) αίτηση βοήθειας για την εφαρμογή της ΣΕΟ (που υποβάλλει η τρίτη χώρα προς τον φορέα υλοποίησης). Η αίτηση αυτή πρέπει να είναι όσο το δυνατόν τεκμηριωμένη, ιδανικά ήδη να προσδιορίζει ποιες συγκεκριμένες περιοχές πρόκειται να δεχθούν βοήθεια. Όπου συντρέχει περίπτωση, η αιτούσα χώρα θα πρέπει επίσης να αναφέρεται σε προηγούμενη και τρέχουσα βοήθεια από άλλους παρόχους βοήθειας και να ενημερώνει για την εθνική της στρατηγική εφαρμογής ως προς τη Συνθήκη για το εμπόριο όπλων.

β) με βάση το βαθμό στοιχειοθέτησης του αιτήματος και τα κριτήρια που περιέχονται στο σημείο 5.1, η Ύπατη Εκπρόσωπος, σε σύνδεση με την ομάδα εργασίας του Συμβουλίου για τις εξαγωγές συμβατικών όπλων (COARM) και τον φορέα υλοποίησης, θα αποφασίζει σχετικά με την επιλεξιμότητα της αιτούσας χώρας.

γ) όταν το αίτημα βοήθειας αντιμετωπίζεται θετικά, ο φορέας υλοποίησης οργανώνει επιτόπια αυτοψία. Αυτή θα πρέπει να προκύπτει από στενές επαφές μεταξύ του φορέα υλοποίησης και της τρίτης χώρας που ζητά βοήθεια και να περιλαμβάνει μερικούς από τους πιο αρμόδιους εμπειρογνώμονες που θα επιλέγονται από την εφεδρεία εμπειρογνώμωνων του σημείου 3.1.

Η αυτοψία μπορεί ενδεχομένως να προετοιμάζεται με ερωτηματολόγια και συλλογή διαθέσιμων πληροφοριών. Θα περιλαμβάνει μια πρώτη εκτίμηση των αναγκών και των προτεραιοτήτων της χώρας που ζητά βοήθεια. Ειδικότερα, θα επιτρέπει να διευκρινισθεί, σε συνεργασία με τη χώρα που ζητά βοήθεια, τι πραγματικά απαιτείται για την εφαρμογή της ΣΕΟ, και να συγκριθούν αυτές οι απαιτήσεις με τους πόρους ελέγχου της μεταβίβασης όπλων που διαθέτει η χώρα. Αυτή η πρώτη αυτοψία θα συγκεντρώνει όλες τις σχετικές εγχώριες υπηρεσίες και φορείς και θα εντοπίζει πρόθυμους και αξιόπιστους τοπικούς εταίρους.

δ) με βάση τα αποτελέσματα της αυτοψίας, ο φορέας υλοποίησης θα καταρτίζει οδικό χάρτη βοήθειας. Κατά την εκπόνηση του οδικού χάρτη βοήθειας, ο φορέας υλοποίησης θα λαμβάνει υπόψη τη σχετική με τη ΣΕΟ βοήθεια που ενδεχομένως παρέχουν άλλοι οργανισμοί. Όπου η χώρα που ζητά βοήθεια έχει ήδη αναπτύξει εθνική στρατηγική για την εφαρμογή της ΣΕΟ, ο φορέας υλοποίησης θα διασφαλίζει επίσης ότι ο οδικός χάρτης βοήθειας της ΕΕ συνάδει με την εθνική αυτή στρατηγική εφαρμογής.

ε) τα αποτελέσματα της αυτοψίας και του επακόλουθου σχεδίου οδικού χάρτη βοήθειας θα υποβάλλονται ειδικά στην Επιτροπή, στο πλαίσιο της συνήθους οικονομικής και αφηγηματικής υποβολής εκθέσεων που προβλέπεται στο άρθρο 3 της παρούσας απόφασης.

στ) το σχέδιο οδικού χάρτη βοήθειας θα κοινοποιείται στη δικαιούχο χώρα ώστε να το εγκρίνει. Ο χάρτης θα είναι προσαρμοσμένος προς τη δικαιούχο χώρα και θα εντοπίζει τις προτεραιότητες για παροχή βοήθειας.

ζ) Ο οδικός χάρτης θα υλοποιηθεί με τη συμμετοχή συναφών εμπειρογνώμωνων από την εφεδρεία και άλλων ενδιαφερομένων, όπως ενδείκνυται.

Ανάλογα με τις ακριβείς ανάγκες της εκάστοτε δικαιούχου χώρας, η κατάρτιση του οδικού χάρτη θα καθοδηγείται από τη συνήθη προσέγγιση των πέντε πυλώνων χρησιμοποιείται παραδοσιακά στη βοήθεια για τον έλεγχο του στρατηγικού εμπορίου (νομικός, αδειοδότηση, τελωνεία/ επιβολή, ευαισθητοποίηση και διώξη/ κυρώσεις). Εκτός από τους πέντε αυτούς κλασικούς τομείς, θα δίνεται ύψιστη προσοχή στην υποβολή εκθέσεων και τη διαφάνεια.

Το φάσμα των μέσων βοήθειας, ειδικότερα, θα περιλαμβάνει νομικές αξιολογήσεις, επιμορφωτικά σεμινάρια, εργαστήρια, επισκέψεις μελέτης, χρήση διαδικτυακών εργαλείων και πηγών πληροφόρησης. Αυτά τα μέσα βοήθειας θα επιλέγονται από τον φορέα υλοποίησης ανάλογα με τις ακριβείς ανάγκες και τις προτεραιότητες που θα εντοπίσει η αυτοψία και σύμφωνα με τον οδικό χάρτη. Τα μέσα βοήθειας που επιλέγονται για να ανταποκριθούν κατάλληλα στην αίτηση βοήθειας πρέπει να αναφέρονται σαφώς και τεκμηριωμένα στον οδικό χάρτη βοήθειας.

3.3. Ad hoc μεμονωμένα εργαστήρια βοήθειας

3.3.1. Στόχος του προγράμματος

Ο στόχος των ad hoc μεμονωμένων εργαστηρίων βοήθειας είναι να ενισχύσουν τις ικανότητες ελέγχου μεταβίβασης όπλων των δικαιούχων χωρών να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της ΣΕΟ με στοχευμένο και αρμόζοντα τρόπο. Αυτές οι ad hoc δραστηριότητες βοήθειας θα επιτρέψουν στην ΕΕ να αντιμετωπίζει κατά τρόπο ευέλικτο και αντιδραστικό αιτήματα για βοήθεια που εντοπίζουν μία ειδική ανάγκη σχετική με την αποτελεσματική εφαρμογή της ΣΕΟ.

3.3.2. Περιγραφή του προγράμματος

Παρέχονται το πολύ δέκα διήμερα εργαστήρια για επιμέρους δικαιούχους χώρες που να ανταποκρίνονται σε στοχευμένα αιτήματα βοήθειας και έκφραση ενδιαφέροντος για την προώθηση ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων τομέων ενός συστήματος ελέγχου της μεταβίβασης όπλων.

Τα εργαστήρια αυτά θα παρέχουν περιορισμένη ατομική και προσαρμοσμένη βοήθεια και θα ασχολούνται με το συγκεκριμένο θέμα (θέματα) που προέβαλε η αιτούσα χώρα ,π.χ. αναθεώρηση της νομοθεσίας ελέγχου μεταβίβασης· βέλτιστες πρακτικές για την υποβολή εκθέσεων· πηγές πληροφόρησης σχετικά με την εφαρμογή των κριτηρίων αξιολόγησης κινδύνου ΣΕΟ, έλεγχοι τελικής χρήσης και τεκμηρίωση. Θα πραγματοποιούνται στις δικαιούχους χώρες, ενώ την κατάρτιση θα παρέχουν εμπειρογνώμονες από την εφεδρεία που αναφέρεται στο σημείο 3.1.

Ο φορέας υλοποίησης θα είναι αρμόδιος να παραλαμβάνει τα αιτήματα βοήθειας και να τα διαβιβάζει στην ΥΕ, η οποία θα αποφασίζει πώς θα αντιδράσει σε αυτά σε διαβούλευση με την COARM. Η αξιολόγηση της ΥΕ θα καθοδηγείται κυρίως από τα κριτήρια που ορίζονται στο σημείο 5.1., την ακρίβεια του αιτήματος και το πώς εντοπίζει το ζήτημα (-ατα) που διακυβεύονται, ενώ θα λαμβάνει υπόψη τη γεωγραφική ισορροπία.

3.4. Δυνατότητα μεταφοράς πόρων από τα ειδικά προγράμματα βοήθειας προς τα ad hoc εργαστήρια βοήθειας

Σε περίπτωση που ο μέγιστος αριθμός των ολοκληρωμένων ειδικών προγραμμάτων βοήθειας που προβλέπονται στο σημείο 3.2. δεν έχει συμπληρωθεί, ο αριθμός των εργαστηρίων που προβλέπονται στο σημείο 3.3 θα μπορούσε να αυξηθεί μέχρι και είκοσι.

Η ΥΕ και η Επιτροπή, σε σύνδεση με την COARM, θα επανεξετάζει σε εξαμηνιαία βάση την κατάσταση όσον αφορά τα ειδικά προγράμματα βοήθειας ώστε να αξιολογήσουν τις δυνατότητες να αυξηθεί ο αριθμός των μεμονωμένων εργαστηρίων βοήθειας ανάλογα με το βαθμό ατέλειας των ειδικών προγραμμάτων βοήθειας.

3.5. Διάσκεψη δικαιούχων χωρών των δραστηριοτήτων βοήθειας της ΣΕΟ

3.5.1. Στόχος του προγράμματος

Ο στόχος της διάσκεψης είναι να προωθήσει την ευαισθητοποίηση και την ανάλυση της ευθύνης από οικείους ενδιαφερομένους φορείς όπως αρμόδιους περιφερειακούς οργανισμούς, εθνικά κοινοβούλια, και εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών με μακροπρόθεσμο συμφέρον στην αποτελεσματική εφαρμογή της Συνθήκης.

3.5.2. Περιγραφή του προγράμματος

Το πρόγραμμα θα λάβει τη μορφή διήμερης διάσκεψης που θα οργανωθεί περί το τέλος της εφαρμογής της παρούσας απόφασης του Συμβουλίου. Η διάσκεψη αυτή θα συγκεντρώνει αρμόδιους εκπροσώπους των χωρών που υπήρξαν δικαιούχοι των ειδικών προγραμμάτων βοήθειας του σημείου 3.2 και δραστηριοτήτων ad hoc βοήθειας του σημείου 3.3.

Η διάσκεψη θα διευκολύνει την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των δικαιούχων χωρών, θα ενημερώνει για τις θέσεις τους έναντι της ΣΕΟ και την πορεία κύρωσης και εφαρμογής της ΣΕΟ και θα επιτρέπει την ανταλλαγή συναφών πληροφοριών με εκπροσώπους των εθνικών κοινοβουλίων και της κοινωνίας των πολιτών.

Στη διάσκεψη αυτή θα μετέχουν μεταξύ άλλων:

- διπλωμάτες και στρατιωτικοί/μόνιμοι στρατιωτικοί από τις δικαιούχους χώρες, ιδίως αρχές αρμόδιες για την εθνική πολιτική περί ΣΕΟ·
- τεχνικό προσωπικό και προσωπικό επιβολής του νόμου από τις δικαιούχους χώρες, ιδίως αρχές αδειοδότησης, τελωνεία και αξιωματούχοι επιβολής του νόμου·
- εκπρόσωποι εθνικών, περιφερειακών και διεθνών οργανισμών που εμπλέκονται στην παροχή βοήθειας, καθώς και εκπρόσωποι των χωρών που ενδιαφέρονται να παράσχουν ή να λάβουν βοήθεια στον έλεγχο του στρατηγικού εμπορίου·
- εκπρόσωποι συναφών μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ), ομάδων προβληματισμού, εθνικών κοινοβουλίων και βιομηχανιών·

Έως 80 αντιπρόσωποι αναμένεται να συμμετάσχουν στη διάσκεψη. Τον τόπο της και τον τελικό κατάλογο των χωρών και των οργανισμών που θα προσκληθούν θα τον καθορίσει η Ύπατη Εκπρόσωπος σε διαβούλευση με την Ομάδα «Εξαγωγές συμβατικών όπλων» (COARM), βάσει πρότασης του φορέα υλοποίησης.

3.6. Περιφερειακά σεμινάρια

3.6.1. Στόχος του προγράμματος

Τα περιφερειακά σεμινάρια θα επιτρέψουν στην ΕΕ να προσεγγίσει και άλλες χώρες προκειμένου να στηρίξουν την καθολική αποδοχή της Συνθήκης. Θα στηρίξουν επίσης την περαιτέρω εμπλοκή των στοχοθετημένων περιφερειακών οργανισμών στη ΣΕΟ και το ενδιαφέρον τους για την προώθηση της ΣΕΟ προς όλα τα αντίστοιχα κράτη μέλη τους.

3.6.2. Περιγραφή του προγράμματος

Το πρόγραμμα θα λάβει τη μορφή πέντε διήμερων σεμιναρίων που θα εστιάζουν στην πορεία της διαδικασίας έναρξης ισχύος της ΣΕΟ και συναφή ζητήματα εφαρμογής.

Τα σεμινάρια θα επιτρέψουν σε χώρες που είναι δικαιούχοι δραστηριοτήτων βοήθειας για τον έλεγχο της μεταβίβασης όπλων να ανταλλάσσουν απόψεις και εμπειρίες και να αξιολογούν πώς η βοήθεια αυτή σχετίζεται με δραστηριότητες που έχουν αναληφθεί από τον αρμόδιο περιφερειακό τους οργανισμό. Θα δίνουν επίσης ιδιαίτερη σημασία:

- σε εμπειρίες και δυνατότητες συνεργασίας Νότου-Νότου κατά την καθιέρωση και την ανάπτυξη συστημάτων ελέγχου της μεταβίβασης όπλων·
- στη συμπληρωματικότητα της ΣΕΟ με άλλες συναφείς πράξεις των ΗΕ και ιδίως με το πρόγραμμα δράσης των ΗΕ για την πρόληψη, την καταπολέμηση και την εξάλειψη της παράνομης εμπορίας φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού υπό όλες της τις πτυχές.

Τα σεμινάρια θα πραγματοποιηθούν κατά τους πρώτους δεκαοκτώ μήνες της εφαρμογής της απόφασης του Συμβουλίου και θα αφορούν τους ακόλουθους περιφερειακούς οργανισμούς και τα αντίστοιχα κράτη μέλη τους:

- το Περιφερειακό Κέντρο των Ηνωμένων Εθνών για την Ειρήνη και τον Αφοπλισμό στην Ασία και τον Ειρηνικό (UNRCPD)·
- το Περιφερειακό Κέντρο των Ηνωμένων Εθνών για την Ειρήνη και τον Αφοπλισμό στην Αφρική (UNREC)·
- το Περιφερειακό Κέντρο των Ηνωμένων Εθνών για την Ειρήνη, τον Αφοπλισμό και την Ανάπτυξη στη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική (UNLiREC),
- την Οικονομική Κοινότητα των Δυτικοαφρικανικών Κρατών (ECOWAS),
- τον Οργανισμό για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ).

Όπου είναι δυνατόν, τα σεμινάρια θα πραγματοποιούνται κατά προτίμηση σε κάποια χώρα που είναι δικαιούχος ειδικού προγράμματος βοήθειας. Εάν αυτό αποδειχθεί αδύνατο, ο τόπος θα καθορίζεται από την Ύπατη Εκπρόσωπο σε διαβούλευση με την COARM.

Στα περιφερειακά σεμινάρια θα πρέπει να συμμετέχουν, μεταξύ άλλων:

- α) διπλωμάτες και στρατιωτικοί/ μόνιμοι στρατιωτικοί από χώρες της περιοχής, ιδίως αρχές αρμόδιες για την εθνική πολιτική περί ΣΕΟ·
- β) τεχνικό προσωπικό και προσωπικό επιβολής του νόμου από χώρες της περιοχής, ιδίως αρχές αδειοδότησης, τελωνεία και αξιωματούχο επιβολής του νόμου·

γ) εκπρόσωποι διεθνών και περιφερειακών οργανισμών, μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) περιφερειακής βάσης, ομάδων προβληματισμού, εθνικών κοινοβουλίων και του τοπικού/ περιφερειακού βιομηχανικού κλάδου·

δ) εθνικοί και διεθνείς τεχνικοί εμπειρογνώμονες σε ζητήματα ελέγχου μεταβίβασης όπλων, μεταξύ των οποίων εμπειρογνώμονες της Ένωσης και εκπρόσωποι του βιομηχανικού κλάδου.

Σε κάθε σεμινάριο αναμένεται να συμμετέχουν μέχρι 70 άτομα.

4. Σχέσεις με άλλες δραστηριότητες βοήθειας συναφείς προς τους ελέγχους εξαγωγών

4.1. Συντονισμός με άλλες δραστηριότητες βοήθειας της ΕΕ για τον έλεγχο των εξαγωγών

Με βάση την εμπειρία των προηγούμενων δραστηριοτήτων και τις δραστηριότητες που βρίσκονται τώρα σε εξέλιξη στον τομέα της βοήθειας για τον έλεγχο των εξαγωγών τόσο των ειδών διπλής χρήσης, όσο και των συμβατικών όπλων, θα πρέπει να επιδιώκεται η μέγιστη δυνατή συνέργια και συμπληρωματικότητα στην παροχή βοήθειας σχετικής με τη ΣΕΟ σε τρίτες χώρες, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι οι δραστηριότητες της Ένωσης έχουν τη μεγαλύτερη δυνατή αποτελεσματικότητα και συνοχή χωρίς περιττές επικαλύψεις.

4.2. Συντονισμός με άλλες συναφείς δραστηριότητες βοήθειας

Επίσης, ο φορέας υλοποίησης θα πρέπει να δώσει ύψιστη προσοχή σε σχετικές με τη ΣΕΟ δραστηριότητες που διεξάγονται στο πλαίσιο του προγράμματος δράσης των ΗΕ για την πρόληψη, την καταπολέμηση και εξάλειψη του λαθρεμπορίου φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού σε όλες του τις μορφές και του Συστήματος Στήριξης της Εφαρμογής του (PoA-ISS), της ΑΣΔΗΕ 1540/2004 και της Διευκόλυνσης Αρωγής του ΟΗΕ που στηρίζει τη Συνεργασία για τη Ρύθμιση των Όπλων (UNSCAR). Ο φορέας υλοποίησης πρέπει να συνεργάζεται κατά περίπτωση με τους προαναφερθέντες παρόχους βοήθειας προκειμένου να αποφεύγεται η αλληλοεπικάλυψη των προσπαθειών και να επιτυγχάνεται η μέγιστη συνοχή και συμπληρωματικότητα.

4.3. Προώθηση της συνεργασίας Νότου-Νότου στους ελέγχους εξαγωγών μέσω συναφών πράξεων της ΕΕ

Το πρόγραμμα αποσκοπεί επίσης να καταστήσει πιο γνωστές, στις χώρες που δέχονται βοήθεια βάσει της παρούσας απόφασης, πράξεις της ΕΕ ικανές να στηρίξουν τη συνεργασία Νότου-Νότου στους ελέγχους των εξαγωγών. Εν προκειμένω, οι δραστηριότητες βοήθειας που προβλέπονται στα σημεία 3.2 και 3.3 πρέπει να ενημερώνουν σχετικά με διαθέσιμα εργαλεία, όπως την πρωτοβουλία «Κέντρα Αριστείας» στον τομέα ΧΒΡΠ, και να τα προωθούν.

5. Δικαιούχοι

5.1. Δικαιούχοι των ειδικών προγραμμάτων βοήθειας ΣΕΟ και των ad hoc εργασιών βοήθειας

Δικαιούχοι των προγραμματικών δραστηριοτήτων που αναφέρονται στα σημεία 3.2 και 3.3 μπορούν να είναι κράτη που ζήτησαν βοήθεια προκειμένου να εφαρμόσουν τη ΣΕΟ και που θα επιλέγονται βάσει, μεταξύ άλλων, των εξής κριτηρίων:

- υπογραφή της ΣΕΟ και πορεία της εφαρμογής διεθνών πράξεων συναφών προς το εμπόριο όπλων και τον έλεγχο της μεταβίβασης όπλων που ισχύουν στη χώρα·
- πιθανότητα επιτυχούς έκβασης των δραστηριοτήτων βοήθειας εν όψει της κύρωσης της ΣΕΟ·
- αξιολόγηση σχετικά με τυχόν βοήθεια που έχει παρασχεθεί ή προγραμματισθεί στον τομέα του ελέγχου της μεταβίβασης αγαθών διπλής χρήσης και όπλων·
- κρισιμότητα της χώρας για το παγκόσμιο εμπόριο όπλων·
- κρισιμότητα της χώρας για τα συμφέροντα ασφάλειας της ΕΕ·
- επιλεξιμότητα για Επίσημη Αναπτυξιακή Βοήθεια (ΕΑΒ).

5.2. Δικαιούχοι των περιφερειακών σεμιναρίων

Δικαιούχοι των περιφερειακών σεμιναρίων μπορούν να είναι κράτη που ανήκουν στους περιφερειακούς οργανισμούς του σημείου 3.6.2 ή καλύπτονται από αυτούς.

Η τελική επιλογή των χωρών που θα προσκαλούνται σε κάθε σεμινάριο, και των συμμετεχόντων, θα γίνεται από την ΥΕ κατόπιν διαβούλευσης με την COARM, βάσει της πρότασης του φορέα υλοποίησης.

6. Φορέας υλοποίησης

Η υλοποίηση της παρούσας απόφασης του Συμβουλίου θα ανατεθεί στο BAFA. Το BAFA, όπου αυτό ενδείκνυται, συνεταιρίζεται με οργανισμούς ελέγχου εξαγωγής των κρατών μελών, συναφείς περιφερειακούς και διεθνείς οργανισμούς, ομάδες προβληματισμού, ερευνητικά ιδρύματα και ΜΚΟ.

Το BAFA έχει κορυφαία εμπειρία στην παροχή βοήθειας για τον έλεγχο της μεταβίβασης και στις δραστηριότητες προβολής. Έχει αναπτύξει τέτοια εμπειρία σε όλους τους σχετικούς τομείς του στρατηγικού ελέγχου μεταβίβασης, αντιμετωπίζοντας τους τομείς ΧΒΡΠ, των αγαθών διπλής χρήσης και των όπλων.

Όσον αφορά τη βοήθεια για τον έλεγχο της μεταβίβασης όπλων και την προβολή, το BAFA ολοκλήρωσε με επιτυχία την υλοποίηση της απόφασης του Συμβουλίου 2009/1012/ΚΕΠΠΑ. Τώρα, το BAFA έχει αναλάβει την υλοποίηση της απόφασης 2012/711/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου που βασίζεται στην απόφαση 2009/1012/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου και αποσκοπεί να ενισχύσει τα συστήματα ελέγχου των εξαγωγών όπλων των δικαιούχων χωρών προς μεγαλύτερη ευθύνη και διαφάνεια, σύμφωνα με το πλαίσιο της ΕΕ που καθιερώθηκε δυνάμει της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ.

Σχετικά με είδη διπλής χρήσης και ΧΒΡΠ, το BAFA είναι ο φορέας υλοποίησης του τωρινού προγράμματος βοήθειας και προβολής για τους ελέγχους των εξαγωγών ειδών διπλής χρήσης που χρηματοδοτείται από το Μηχανισμό Σταθερότητας της ΕΕ και, υπό την ιδιότητα αυτή, έχει αποκτήσει εις βάθος γνώση των συστημάτων ελέγχου μεταβίβασης των χωρών που καλύπτονται από το εν λόγω πρόγραμμα. Η γνώση αυτή ενισχύεται με τη σταδιακή εφαρμογή προγραμμάτων σχετικών με τον έλεγχο μεταβίβασης στο πλαίσιο του Μηχανισμού Σταθερότητας, όπως η πρωτοβουλία «Κέντρα Αριστείας» στον τομέα ΧΒΡΠ όπου συμμετέχει το BAFA.

Το συνολικό αποτέλεσμα είναι ότι το BAFA βρίσκεται σε μοναδική θέση για να εντοπίζει τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες στα συστήματα ελέγχου μεταβίβασης των χωρών που θα μπορούσαν να είναι δικαιούχοι δραστηριοτήτων στήριξης για την εφαρμογή της ΣΕΟ που προβλέπει η παρούσα απόφαση. Είναι έτσι το πιο ικανό να διευκολύνει συνεργίες μεταξύ των διάφορων προαναφερθέντων προγραμμάτων βοήθειας και να αποτρέπει περιττές αλληλεπικαλύψεις.

Δεδομένου ότι οι νόμοι, οι διοικητικές διαδικασίες, οι πόροι εκτέλεσης και οι υπηρεσίες που έχουν αναλάβει τον έλεγχο των εξαγωγών διπλής χρήσης επικαλύπτονται σε μεγάλο βαθμό με τους υπευθύνους του ελέγχου των εξαγωγών συμβατικών όπλων, μια καίρια πρόκληση για δραστηριότητες βοήθειας σχετικές με τη ΣΕΟ θα είναι να λάβουν υπόψη τη βοήθεια που ήδη παρέχεται στους τομείς των ειδών διπλής χρήσης και του μετριασμού του κινδύνου ΧΒΡΠ. Η επιλογή του BAFA οπωσδήποτε συμβάλλει στο να εξασφαλισθεί ότι η σχετική με τη ΣΕΟ βοήθεια συμπληρώνει καταλλήλως εκείνη που ήδη παρέχεται στο πλαίσιο των υφιστάμενων προγραμμάτων βοήθειας για τη διπλή χρήση, το μετριασμό του κινδύνου ΧΒΡΠ και τον έλεγχο των εξαγωγών όπλων.

7. Ορατότητα της ΕΕ και διαθεσιμότητα υλικού βοήθειας

Το υλικό που θα παραχθεί από το πρόγραμμα θα εξασφαλίζει την ορατότητα της ΕΕ, με βάση κυρίως το λογότυπο και το γραφιστικό διάγραμμα που συμφωνήθηκε για την εφαρμογή της απόφασης του Συμβουλίου 2012/711/ΚΕΠΠΑ.

Η δικτυακή πύλη που προβλέπεται στο πλαίσιο της απόφασης του Συμβουλίου 2012/711/ΚΕΠΠΑ και τώρα αναπτύσσεται, θα πρέπει να προωθηθεί για τους σκοπούς των σχετικών με τη ΣΕΟ δραστηριοτήτων βοήθειας που προβλέπονται από την παρούσα απόφαση.

Ο φορέας υλοποίησης θα πρέπει συνεπώς να ενημερώνει σχετικά με τη δικτυακή πύλη στις σχετικές δραστηριότητες βοήθειας που πραγματοποιεί και να ενθαρρύνει τη διαβούλευση και τη χρήση των τεχνικών πόρων της δικτυακής πύλης. Θα πρέπει να εξασφαλίζει την ορατότητα της ΕΕ στην προώθηση της δικτυακής πύλης.

8. Εκτίμηση αντικτύπου

Ο αντίκτυπος των δραστηριοτήτων της παρούσας απόφασης θα πρέπει τεχνικά να εκτιμηθεί μετά την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων που προβλέπονται σε αυτήν. Με βάση πληροφορίες και εκθέσεις που υποβάλλει ο εκτελεστικός φορέας, η εκτίμηση αντικτύπου θα διενεργείται από την Ύπατη Εκπρόσωπο, σε συνεργασία με την COARM και, όπου ενδείκνυται, με τις αντιπροσωπείες της ΕΕ στις δικαιούχους χώρες, καθώς και με άλλους ενδιαφερομένους.

Όσον αφορά χώρες που έτυχαν ειδικού προγράμματος βοήθειας, η αξιολόγηση του αντικτύπου θα πρέπει να δίνει ιδιαίτερη προσοχή στον αριθμό των χωρών που έχουν επικυρώσει την ΣΕΟ και στην ανάπτυξη των ικανοτήτων τους για έλεγχο της μεταβίβασης όπλων. Αυτή η αξιολόγηση των ικανοτήτων ελέγχου μεταβίβασης όπλων των δικαιούχων χωρών πρέπει να καλύπτει κυρίως την προετοιμασία και την έκδοση εθνικών σχετικών κανονισμών, την ικανότητά τους να αναφέρουν εξαγωγές και εισαγωγές όπλων και την ενδυνάμωση της αρμόδιας διοικητικής αρχής που είναι επιφορτισμένη με τον έλεγχο της μεταβίβασης όπλων.

9. Υποβολή εκθέσεων

Ο φορέας υλοποίησης θα εκπονεί τακτικές εκθέσεις, ακόμη και μετά την ολοκλήρωση κάθε δραστηριότητας. Οι εκθέσεις θα πρέπει να υποβάλλονται στην Ύπατη Εκπρόσωπο το αργότερο έξι εβδομάδες μετά την ολοκλήρωση των σχετικών δραστηριοτήτων.
